

La Terra Alta té la meitat d'habitants que fa un segle

Tres de cada deu veïns tenen més de 65 anys, el percentatge més alt de Catalunya

ACN
TERRA ALTA

La Terra Alta és un dels exemples més paradigmàtics de comarca despoblada a Catalunya. Ha perdut la meitat dels seus habitants en l'últim segle, mentre que el país ha vist la seva població més que triplicada. A més, tot apunta que aquesta tendència a la baixa continuarà. Segons les projeccions de població presentades aquesta primavera per l'Institut d'Estadística de Catalunya (Idescat), la comarca ebrenc és l'única que haurà perdut habitants d'aquí a 25 anys, fins i tot en l'escenari més optimista. Les estimacions també apunten que l'actual envelliment de la població encara s'accentuarà més. Tres de cada deu veïns de la Terra Alta tenen més de 65 anys. És el percentatge més alt de Catalunya i podria arribar a créixer fins el 35%.

Des del 1920 fins el 2021, la Terra Alta ha perdut el 51,6% dels seus veïns, una dada només superada pel Priorat (-55,4%).

De fet, ara hi ha un 40% menys d'empadronats que persones registrades al cens del 1857 (19.071).

La comarca ebrenc tenia 23.365 habitants el 1920 segons el cens de població d'aquell any, el seu màxim històric des de les primeres xifres comparables, que daten del 1717. Fins l'any 1936, la Terra Alta va iniciar una lenta davallada fins els 21.457 habitants, que es va disparar a causa de la Guerra Civil. En només quatre anys, el 1940 la comarca ja havia perdut 4.000 habitants més, el 18% de la seva població, una tendència durant el conflicte no més superada per la Vall d'Aran (-21%). Després d'una lleugera recuperació, des dels anys 50 i 60 s'ha mantingut una progressiva tendència a la baixa fins l'actualitat.

Les projeccions més actuals d'Idescat no són esperançadores, ja que cap dels tres escenaris que planteja preveuen un augment d'empadronats d'aquí al 2046. La població era de 11.302 habitants el 2021 i, segons l'escenari més

Un home d'edat avançada pel centre d'Horta de Sant Joan. FOTO: J. REVILLAS

pessimista podria ser de 9.298 persones en 25 anys. Això suposaria una davallada del 17,7%, que en l'escenari mitjà se situaria en el 9,1%. En la projecció més optimista, podria gairebé mantenir la població actual i només baixar un 2% fins els 11.075. En aquest escenari, la Terra Alta seria l'única comarca de tot el país en negatiu.

Tant les autoritats municipals com comarcals són conscients del despoblament, però confien que l'auge del teletreball arran de la pandèmia tingui un efecte positiu. Caseres, un municipi fronterer amb Aragó, és un exemple de la davallada poblacional, baixant un 70% des del màxim de 752 habitants el 1920 als 226 actuals. A partir de la pandèmia, però, van

registrar persones disposades a instal·lar-s'hi. «Hi havia demanda de gent que hauria vingut a viure al poble, però no hi havia habitatge de lloguer ni cases a la venda prou assequibles i atractives per venir-hi a viure», explica a l'alcalde del municipi, Manel Palau.

Per intentar-hi posar remei, el consistori ha decidit destinar «el 5% del pressupost municipal anual, uns 30.000 euros», a ajuts per a la rehabilitació d'habitatges per llogar. L'ajuntament subvenciona fins a 18.000 euros cada projecte i, segons Palau, això ja ha portat a Caseres vuit nous veïns, instal·lats en tres cases reformades.

Al seu torn, el tècnic de Joven-tut del Consell Comarcal de la

Terra Alta, Marc Sampé, també apunta el «punt d'inflexió» que ha suposat la pandèmia, «amb persones que volen retornar al món rural» i que comencen a «parlar de noves ruralitats».

Sampé creu que la viabilitat del teletreball dependrà també de les inversions que s'acabin fent, «que la fibra òptica sigui real i no imaginària» i que hi hagi més presència industrial, que «ajudaria molt». Tant el tècnic comarcal com Palau destaquen l'arribada d'start-ups com Freshly Cosmetics, que el maig del 2021 va començar a construir un nou centre logístic a Gandesa. L'alcalde de Caseres afirma que una «reindustrialització agroalimentària» també seria necessària, ja que el turisme «no és la solució».